

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 2.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.8>

УДК 339.9+331.5:336.5

В. Г. Панченко,

д. е. н., Маріупольський державний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5578-6210>

Н. В. Резнікова,

д. е. н., професор, професор кафедри світового господарства і міжнародних

економічних відносин, НН інститут міжнародних відносин Київського

національного університету імені Тараса Шевченка

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2570-869X>

О. В. Птащенко,

д. е. н., професор, професор кафедри підприємництва і торгівлі,

Західноукраїнський національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2413-7648>

О. А. Іващенко,

к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки,

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8490-778X>

**ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ ПРАЦІ В
УМОВАХ ПЛАТФОРМІЗАЦІЇ ЗАЙНЯТОСТІ**

V. Panchenko,

Doctor of Economic Sciences, Mariupol State University

N. Reznikova,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of World Economy and International Economic Relations, Educational and Scientific Institute of International Relations Taras Shevchenko National University of Kyiv

O. Ptashchenko,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Entrepreneurship and Trade, West Ukrainian National University

O. Ivashchenko,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Economics, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

**DIGITAL TRANSFORMATIONS OF THE INTERNATIONAL LABOR
MARKET IN THE CONDITIONS OF LABOR FORCE
PLATFORMIZATION**

Мета статті полягає в дослідженні феномену платформізації зайнятості як прояву цифрових трансформацій міжнародного ринку праці. Встановлено, що платформи використовують нерівномірне географічне розташування для полегшення трудового арбітражу, транскордонної конкуренції та здатні підсилювати дію масштабних і взаємопов'язаних екзогенних факторів, які, у свою чергу, призводять до їхньої соціальної та просторової сегментації й фрагментації. Конкуренція за цифрові робочі місця призводить до зниження вартості цифрової праці, а відтак – консервує розрив у доходах, при цьому генеруючи прибутки цифрових платформ. Виділяється два типи платформ цифрової зайнятості – автономні та регульовані, що стосується питань комунікації працівника та роботодавця та специфіки ціноутворення, контролю якості продукту та процесу виконання роботи, процесу легалізації зайнятості, внаслідок чого

продукуються різні соціальні ефекти. Глобальна платформна економіка формується як новий тип офшорних інститутів на принципах глокалізації (інтеграції місцевих відмінностей у стандартизовану глобальну структуру, яка дозволяє їх використовувати), платформізації (впровадження онлайн-платформи як активного посередника між попитом та пропозицією) та індивідуалізації (усунення ефекту масштабу) і виступає середовищем становлення глобального ринку праці. Ринок праці набуває нових характерних ознак, в числі яких алгоритмічна керованість — раціональність, заснована на автоматизованому зборі, агрегації та аналізі великих даних з метою моделювання, прогнозування та попереджувального впливу на можливу поведінку учасників ринку. Цифрові платформи зайнятості модифікують координацію попиту на робочу силу та її пропозиції і загострюють конфлікт інтересів внаслідок політики «перегонів по низхідній», коли зменшення витрат на оплату праці під впливом високої конкуренції з боку пропозиції для роботодавців тягне за собою зниження заробітної плати, що на тлі відсутності пільг та гарантій зайнятості для працівників може бути визначено як «цифрова дискримінація». Відмінності у підходах до класифікації зайнятих на цифрових платформах унеможливають виробку єдиних підходів до врегулювання спорів та формування системи соціального забезпечення гіг-працівників. У багатьох країнах, що розвиваються, недоступність цифрової інфраструктури спричиняє нерівномірне зростання платформ цифрової праці і ще більше посилює цифровий розрив, тим самим, загострюючи нерівність між країнами та дивергенції міжнародного економічного розвитку. Усунення цього розриву потребує узгоджених політичних рішень.

The purpose of the article is to study the phenomenon of platformization of employment as a manifestation of digital transformations of the international labor market. The transformation of the international labor market is a fact. Depending on the position of the researcher, who, in the process of defending it, risks being involved in his beliefs, the digitalization of work appears as a source of prosperity

and well-being or as an instrument of discrimination and preservation of inequality. Avoiding methodological prudence, scientists often resort to the concept of "planetary labor market", report on the absolute power of capital over labor, note the emergence of "digital landlords", "invisible labor", "logged labor", predict the absence of any rights for workers and even the end of geography, when existing borders collapse under the pressure of the digital age man, and new ones appear instead, defined by Internet cables. Of course, such categoricalness requires a critical understanding, and in some places it is puzzling, because the formation of a new international digital division of labor, which will form new forms of dependence and interdependence, is becoming obvious. Labor platforms are no longer perceived as a niche solution and are being discussed as a paradigmatic model of labor organization, which, in particular, is reflected in the popular term uberization. Labor platforms differ significantly from traditional organizations. They lack a managerial hierarchy and subordination relationships; workers act as individual, formally independent producers. The quantitative composition of the labor force is not clearly defined, its boundaries are blurred. Platform employment is an important topic in the overall analysis of the "platform economy", "platform capitalism" and "platform society". The digital gig economy is a logical continuation of the trends towards deregulation of the labor market, destandardization and flexibilization of employment that have been unfolding over the past decades.

Digital platforms are market-forming, making it difficult to act as a seller, buyer, employee, community member, or any other role outside of the platforms. Relying on fundamental information asymmetries, platforms create short-term incentives that should help mobilize and maximize the efforts of workers on demand, depending on market conditions and the goal setting of the platform itself. Platforms have been found to use uneven geographic locations to facilitate labor arbitrage, cross-border competition, and are capable of amplifying large-scale and interrelated exogenous factors that, in turn, lead to their social and spatial segmentation and fragmentation. Competition for digital jobs drives down the value of digital labor, thus perpetuating the income gap while generating profits for digital

platforms. Two types of digital employment platforms are distinguished - autonomous and regulated, which relate to the issues of communication between the employee and the employer and the specifics of pricing, product quality control and the work process, the process of employment legalization, as a result of which various social effects are produced.

Digital platforms are creating a new type of transnational remote work markets. Digital labour platforms modify the coordination of labor demand and supply and exacerbate the conflict of interest due to the «race to the bottom» policy, where the reduction of labor costs under the influence of high competition from the supply side for employers entails a decrease in wages, which against the background of the absence benefits and employment guarantees for workers can be defined as «digital discrimination». Differences in approaches to the classification of employees on digital platforms make it impossible to develop unified approaches to dispute settlement and the formation of a social security system for gig workers. In many developing countries, the lack of access to digital infrastructure causes the uneven growth of digital work platforms and further widens the digital divide, thereby exacerbating inequality between countries and the divergence of international economic development. Bridging this gap requires concerted political decisions.

Ключові слова: міжнародна міграція, діджиталізація, цифровізація, трансформація, регулювання, управління, гіг-економіка, платформна економіка, цифрова економіка, цифрова нерівність, цифровий розрив, цифрові послуги, цифрова інфраструктура, цифрова зайнятість, ринок праці, робоча сила, зайнятість, краудсорсинг, цифровий розвиток, економічний розвиток, соціальний розвиток, країни, що розвиваються

Keywords: international migration, digitalization, digitalization, transformation, gig economy, platform economy, digital development, digital economy, digital inequality, digital divide, digital services, digital infrastructure,

digital work, labor market, workforce, employment, crowdsourcing, economic development, social development, developing countries

Постановка проблеми. Трансформація міжнародного ринку праці є фактом доконаним. Залежно від позиції дослідника, який, у процесі її відстоювання, ризикує виявитись заангажованим своїми переконаннями, цифровізація праці постає джерелом процвітання та добробуту або інструментом дискримінації та консервації нерівності. Уникаючи методологічної виваженості, вчені нерідко вдаються до використання поняття «планетарний ринок праці» [1], звітують про абсолютну владу капіталу над працею [2; 3], відзначають появу «цифрових лендлордів» [4], «невидимої праці» [5], «залогіненої праці» [6], пророкують відсутність будь-яких прав у робітників [7] і навіть кінець географії, коли існуючі кордони падають під тиском людини цифрової епохи, а натомість постають нові, що визначаються інтернет-кабелями [8]. Звісно, така категоричність вимагає критичного осмислення, а подекуди спантеличує, адже очевидним стає формування нового міжнародного цифрового поділу праці, який формуватиме нові форми залежності і взаємозалежності на міжнародному ринку праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Т. Фрідман [9] визначав глобалізований світ як середовище обміну знаннями та роботою у реальному часі, незалежно від географії, відстані чи, найближчим часом, навіть мови, але, хоч би як цього хотілося роботодавцям та робітникам, ринок, на думку дослідника, — навіть якщо його й називати планетарним чи глобальним — не усуває географію, скоріше за все, вона існує для того, щоб нею скористатися. Автори [10; 11] дослідили сутність і генезис феномену цифровізації економіки і потенціалу цифрової платформізації економіки. Розглядаючи міжкраїнові та міжрегіональні суперечності та асиметрії [12-15], що загострюються зі становленням глобальних цифрових платформ [16, с.13], українські дослідниці О. Лук'яненко і Г. Нямецук [16, с.46] влучно зауважують, що процес термінологічної ідентифікації платформної економіки стає

перманентним, що сприятиме фундаменталізації досліджень сучасних економічних мікро- і макросистем. В. Ледонвірта, О. Кессі, І. Хьорт, Х. Барнард та М. Грем визначили глобальну платформну економіку як середовище трансформації зайнятості [17].

Постановка завдання. Мета статті полягає в дослідженні феномену платформізації зайнятості як прояву цифрових трансформацій міжнародного ринку праці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Платформи використовують нерівномірне географічне розташування для полегшення трудового арбітражу, транскордонної конкуренції та здатні підсилювати дію масштабних і взаємопов'язаних екзогенних факторів, які, у свою чергу, призводять до їхньої соціальної та просторової сегментації й фрагментації. Дж. Пек влучно зауважує: «...Просторові та скалярні префікси (міський, місцевий, національний і т. ін.), які ми натомість додаємо до ринків праці, призначені для позначення факторів, що сприяють та обмежують, які служать для кластеризації роботодавців та працівників у межах певних економічних географічних регіонів» [18]. Очевидно, що продовженню даної дискусії має передувати дослідження понятійного апарату цифрових платформ праці, що дозволить встановити потенційні контури глобального ринку праці.

Глобальна платформна економіка [19] формується як новий тип офшорних інститутів на принципах глокалізації (*інтеграції місцевих відмінностей у стандартизовану глобальну структуру, яка дозволяє їх використовувати*), платформізації (*впровадження онлайн-платформи як активного посередника між попитом та пропозицією*) та індивідуалізації (*усунення ефекту масштабу*) [17] і виступає середовищем становлення глобального ринку праці.

Коли мова заходить про платформи цифрової зайнятості, слід уникати довільного використання термінів. Зокрема, поняття «онлайн-робота» консолідує в собі поняття «мікроробота», «мікросорсинг», «електронна

праця», «онлайн аутсорсинг» і є складовою «цифрової роботи» і «платформної роботи» (див. Рис.1).

Рис. 1. Понятійний апарат цифрових платформ праці
Джерело: [20]

Платформи цифрової зайнятості посідають унікальне місце у цифровій економіці, і їх можна умовно класифікувати на: (1) автономні та (2) регульовані, що стосується питань комунікації працівника та роботодавця, специфіки ціноутворення, контролю якості продукту та процесу виконання роботи, процесу легалізації зайнятості, внаслідок чого продукуються різні соціальні ефекти. На онлайн-платформах робочі задачі виконуються працівниками віддалено, а робочі задачі на платформах з прив'язкою до місця розташування виконуються працівниками особисто у певних фізичних місцях (виклик таксі, доставка, робота по дому та догляд) (див. Рис.2).

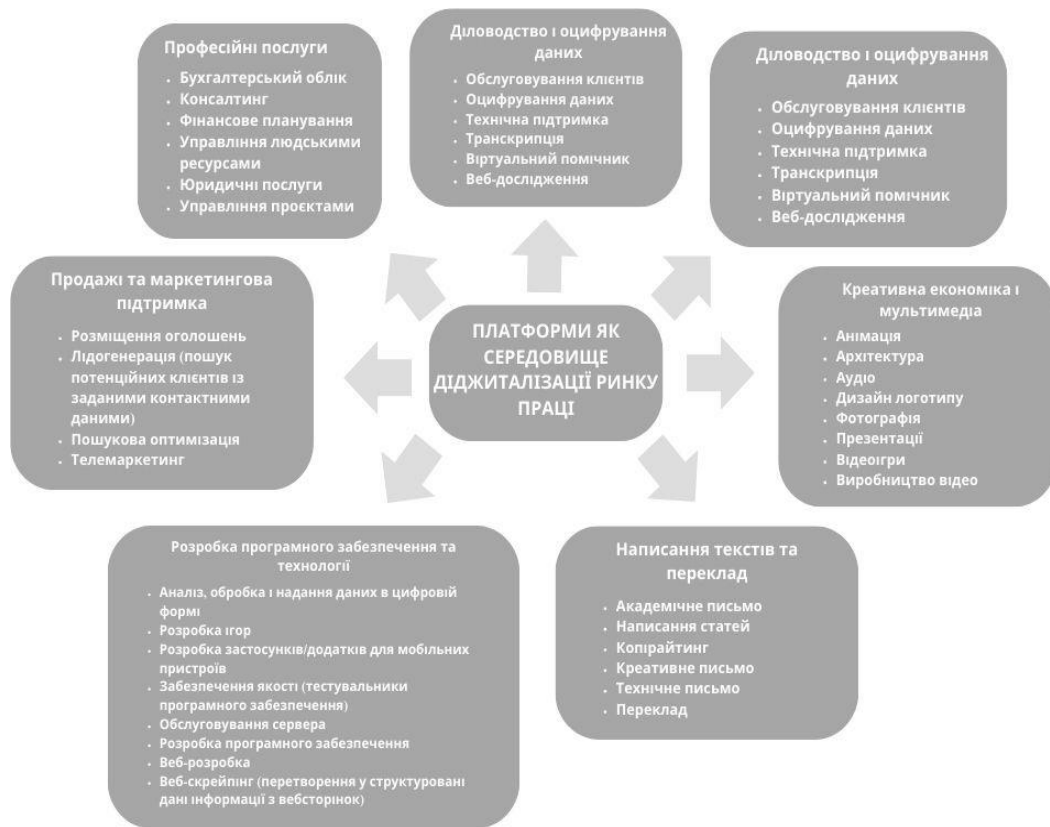

Рис.2. Платформи як середовище діджиталізації ринку праці

Джерело: укладено авторами

Виокремлюють щонайменше п'ять основних типів роботи на платформах: робота на локальній платформі; робота на платформах онлайн-мікрозадач; онлайн-платформи для фрілансерів; робота на ринках контенту; робота на платформі на конкурсній основі (див. Рис.3). Ці різні типи платформ відрізняються за типом роботи (див. Рис.4), яку вони пропонують, а також за методами, які вони використовують для призначення роботи або надання доступу до неї та винагороди за неї. Платформи, засновані на визначенні розташування (англ. *Location-based service*), з'єднують працівників із клієнтами на вимогу, зазвичай встановлюють ставки зарплати і вимагають відсоток загальної суми, сплаченої клієнтом.

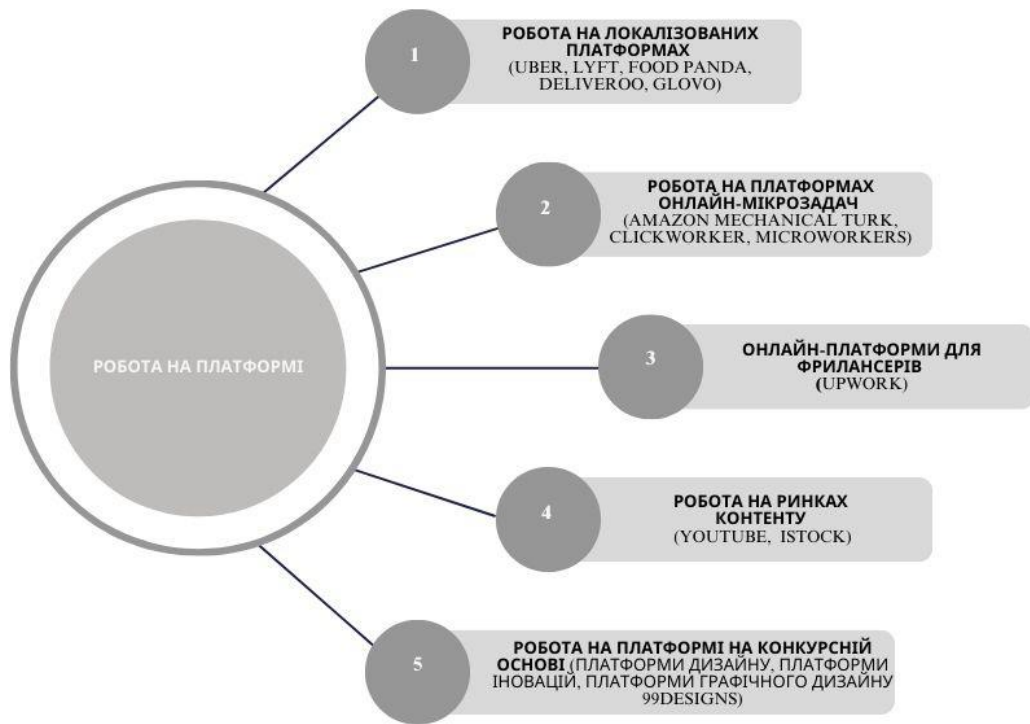

Рис.3. Типологізація роботи на цифрових платформах

Джерело: укладено авторами

Платформи мікрозадач надають доступ до великої, гнучкої та географічно розосередженої робочої сили для виконання частих, повторюваних та низькооплачуваних завдань. Мікрозадачі можуть виконуватися віддалено працівниками за умови, що вони мають доступ до Інтернету. Робота з мікрозадачами — це частина більшого явища, що називається «краудсорсинг». Цей тип організації роботи дозволяє розбити одну роботу на десятки, сотні чи навіть тисячі дрібніших завдань, що призводить до значного зменшення оплати за її виконання. Поняття «краудворк» іноді використовується як синонім інших термінів, таких як «краудсорсинг» та «гіг-економіка». Найбільш повним терміном є «гіг-економіка», який консолідує всі типи робіт і завдань, які не передбачають повну зайнятість, а також задачі, що розподіляються через Інтернет (див. Рис.4).

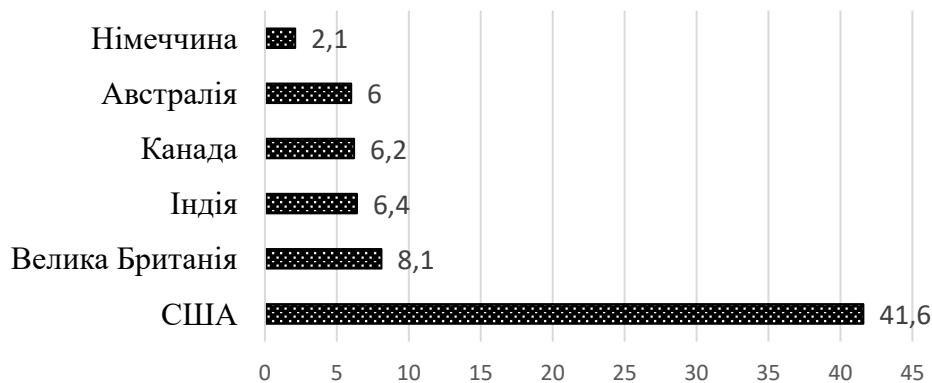

Рис.4. Спеціалізація гіг-працівників на цифрових платформах
Джерело: [21]

Платформи для фрілансерів зазвичай надають працівникам можливість створити доступний для пошуку профіль, що рекламуватиме їх навички, досвід роботи та бажану заробітну плату. Робота може бути короткостроковою або може призвести до довгострокових та постійних робочих відносин. На платформах такого типу працівники та клієнти, як правило, більше взаємодіють, під час чого можуть обговорювати умови контракту, ставки оплати та будь-яку іншу інформацію. Платформи зазвичай беруть відсоток загальної суми транзакції як «комісії», яка стягується або з працівника, або з клієнта. На онлайн-платформах для фрілансерів, таких як Upwork, навпаки, клієнти зазвичай проводять співбесіди з кандидатами, які претендують на роботу над більшими проектами. Фрілансери часто уточнюють потреби клієнтів і встановлюють поетапні плани оплати.

Ринки контенту, такі як YouTube та iStock, працюють по-іншому. Тут творці контенту публікують контент безпосередньо на платформі. Зазвичай вони вибирають, який контент створювати, не у відповідь на явні запити, пов'язані з пропозиціями оплати, а скоріше шляхом екстраполяції попередніх тенденцій споживання контенту. Можуть використовуватися різні моделі оплати, зокрема моделі, засновані на рекламі, у яких відносини з рекламодавцями повністю управляються платформою.

На платформах, що базуються на конкурсах, клієнти рекламують свої потреби у робочій силі у формі конкурсу, пропонуючи конкретне завдання,

наприклад, розробку логотипу чи плаката. У цій моделі клієнт публікує короткий опис критеріїв для конкретного результату дизайну, наприклад, логотипу або дизайну веб-сайту. Багатьом дизайнерам пропонується подати проекти, а клієнт може залишити відгук. Хоча багато працівників можуть змагатися за отримання призу, повна виплата відбувається рідко. На деяких платформах винагороду отримує лише переможець; інші платформи дозволяють клієнтам вибирати кількох переможців; деякі платформи можуть надавати номінальну оплату або аналог рекомендації. Конкурси такого типу найчастіше проводяться на спеціалізованих платформах дизайнерських послуг, таких як Design Hill та 99designs, а також на сайтах комп'ютерного програмування, де люди змагаються за грошові призи, бали чи загальне визнання. Невибрані працівники не лише не отримують компенсації за свій час, а й їхні трудові витрати іноді залишаються у клієнта.

На окрему увагу заслуговують контент-маркетплейси. Крім трудових платформ, які полегшують обмін конкретними послугами на запит клієнтів, тисячі людей працюють над створенням контенту для платформ, які діють як ринки контенту. Ці торгові майданчики можна відрізнити від платформ для фрілансерів, оскільки творці контенту зазвичай не відповідають на конкретний запит контенту і не узгоджують заздалегідь оплату. Натомість більшість контенту створюється без конкретних сподівань на можливу оплату. Лише згодом контент монетизується за допомогою реклами та спонсорства або шляхом створення фанатських товарів, які можна продавати через інші онлайн-платформи. Хоча такі платформи не завжди характеризуються як «платформи праці», вони, безсумнівно, є цифровими платформами, на яких люди заробляють на життя. Платформа контролює алгоритми, що визначають, чий контент буде найбільше рекомендований глядачам; в результаті платформа опосередковано впливає на комерційний успіх і невдачу творців контенту. І, звичайно, оператор платформи може будь-якої миті призупинити або закрити обліковий запис творця — а закритий обліковий запис не отримує переглядів, спонсорів і не приносить грошей.

У глобальному масштабі за останнє десятиліття кількість онлайн-платформ, заснованих на веб-технологіях та геолокації (таксі та доставка), збільшилася вп'ятеро, і вони сконцентровані у кількох країнах, які спрямовують значні потоки венчурних інвестицій на їхній розвиток — у США (29 %), Індії (8 %) та Великобританії (5%) (див. Рис.5).

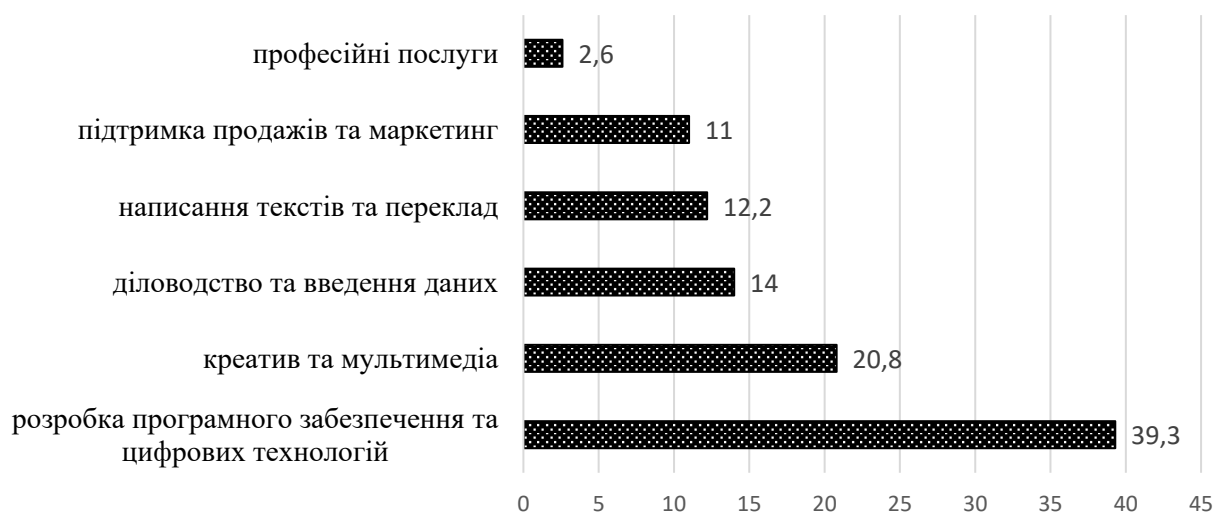

Рис. 5. Географія платформ цифрової роботи
Джерело: [21]

Близько 96% світових інвестицій у цифрові платформи праці зосереджено в Азії (56 млрд дол США), Північній Америці (46 млрд дол США) та Європі (12 млрд дол США). Хоча у допандемійному 2019 році цифрові платформи праці в усьому світі принесли дохід у розмірі не менше 52 млрд дол США, близько 70 % отриманих доходів були зосереджені у США (49 %) та Китаї (23 %) [22]. Три п'ятих із 60 найбільших платформ цифрової роботи/послуг мають штаб-квартири в США. Інші провідні платформні компанії мають штаб-квартири у країнах з великими і малими відкритими економіками (наприклад, у Німеччині та Великій Британії, Ізраїлі та Сінгапурі), у країнах, що розвиваються (наприклад, у Китаї та Індії). Робоча сила, задіяна в платформній економіці, створює феномен глобального ринку праці: наприклад, Uber працює більш ніж у 70 країнах і має зареєстрованих 4 мільйони водіїв та партнерів з доставки; в Urwork зареєстровано понад 12

мільйонів фрілансерів у понад 150 країнах світу. Така географічна різноманітність створює проблеми для регулювання як на національному, так і на регіональному та міжнародному рівнях [23].

Висновки. Цифрова економіка створює нову географію міжнародного поділу праці. Цифрові платформи зайнятості модифікують координацію попиту на робочу силу та її пропозиції і загострюють конфлікт інтересів внаслідок політики «перегонів по низхідній», коли зменшення витрат на оплату праці під впливом високої конкуренції з боку пропозиції тягне за собою зниження заробітної плати, що на тлі відсутності пільг та гарантій зайнятості для працівників з боку роботодавців, а також встановлення вікових обмежень, може бути визначено як «цифрова дискримінація». Відмінності у підходах до класифікації зайнятих на цифрових платформах унеможливають виробку єдиних підходів до врегулювання спорів та формування системи соціального забезпечення гіг-працівників. У багатьох країнах, що розвиваються, недоступність цифрової інфраструктури спричиняє нерівномірне зростання платформ цифрової праці і ще більше посилює цифровий розрив, тим самим, загострюючи нерівність між країнами та дивергенції міжнародного економічного розвитку. Усунення цього розриву потребує узгоджених політичних рішень.

Література

1. Graham M., Anwar M. The global gig economy: Towards a planetary labour market? *First Monday*. 2019. Vol. 24. URL: <https://firstmonday.org/ojs/index.php/fm/article/view/9913/7748>
2. Harvey D. The enigma of capital and the crises of capitalism. 2011. URL: <http://surl.li/qbgfh>
3. Harvey D. Globalization and the 'spatial fix'. *Geographische Revue*. 2001. Vol. 2. P. 23–30.
4. Sadowski J. The internet of landlords: Digital platforms and new mechanisms of rentier capitalism. *Antipode*. 2020. Vol. 52 (2) P. 562–580.

5. Crain M., Poster W., Cherry M. *Invisible Labor. Hidden Work in the Contemporary World*. Oakland: University of California Press. 2016. P. 3–27.
6. Huws U. Logged labour: a new paradigm of work organisation? *Work Organisation, Labour and Globalisation*. 2016. Vol. 10 (1). P. 7–26.
7. Lewin A. Y., Peeters C. Offshoring work: Business hype or the onset of fundamental transformation? *Long Range Planning*. 2006. Vol. 39. P. 221-239.
8. Graham S. The end of geography or the explosion of place? Conceptualizing space, place and information technology. *Progress in Human Geography*. 1998. Vol. 22 (2). P. 165–185.
9. Friedman T. *The world is flat: A brief history of the twenty-first century*. New York: Farrar, Straus and Giroux, 2005. 488 p.
10. Ляшенко В. І., Вишневецький О. С. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія. Київ: Ін-т економіки промисловості НАН України, 2018. 252 с.
11. Shlapak A., Yatsenko O., Ivashchenko O., Zarytska N., Osadchuk V. Digital transformation of international trade in the context of global competition: technological innovations and investment priorities. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2023. Vol. 6 (53). P. 334–347.
12. Іващенко О.А., Резнікова Н.В. Проблема економічного розвитку та зростання в контексті подолання глобальних асиметрій. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2016. Т. 21 (1). С. 55-58.
13. Reznikova N., Ivashchenko O., Rubtsova M. Global problems as a subject of interdisciplinary studies in the focus of international economic security and sustainable development. *Економіка та держава*. 2020. № 7. С. 24–31.
14. Резнікова Н., Панченко В. Мінні поля міжнародної економічної політики: як країнам не втратити здатність до розвитку. Київ: Аграр Медіа Груп, 2022. 674 с.
15. Резнікова Н., Панченко В. Репортажі із цивілізаційних фронтів. На передовій міжнародної економічної політики. Київ: Аграр Медіа Груп, 2023. 234 с.

16. Лук'яненко О., Нямецук Г. Розвиток платформної економіки у глобальному цифровому середовищі. *Міжнародна економічна політика*. 2020. № 1-2 (32-33). С. 27-49.

17. Lehdonvirta V., Kässi O., Hjorth I., Barnard H., Graham M. The Global Platform Economy: A New Offshoring Institution Enabling Emerging-Economy Microproviders. *Journal of Management*. 2019. Vol. 45 (2). P. 567-599.

18. Peck J. Reconceptualizing the local labour market: Space, segmentation and the state. *Progress in Human Geography*. 1989. Vol. 3. P. 42–61.

19. Резнікова Н., Булатова О., Панченко В., Іващенко О. Цифрова трансформація ринку праці: платформна економіка і нові загрози нерівності в умовах техноглобалізму. *Агросвіт*. 2023. № 18. С. 33-42.

20. Heeks R. Digital economy and digital labour terminology: Making sense of the ‘gig economy’, ‘online labour’, ‘crowd work’, ‘microwork’, ‘platform labour’, etc. 2017. URL: https://hummedia.manchester.ac.uk/institutes/gdi/publications/workingpapers/di/di_wp70.pdf

21. Stephany F., Kässi O., Rani U., Lehdonvirta V. Online Labour Index 2020: New ways to measure the world’s remote freelancing market. *Big Data & Society*. 2021. URL: <http://onlinelabourobservatory.org/oli-demand/>

22. Rani U. The role of digital labour platforms in transforming the world of work. 2021. URL: <https://rosalux-geneva.org/world-employment-and-social-outlook-2021-the-role-of-digital-labour-platforms-in-transforming-the-world-of-work/>

23. World Economic Forum. The Promise of Platform Work: Understanding the Ecosystem. 2020. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Promise_of_Platform_Work.pdf

References

1. Graham, M. and Anwar, M. (2019), “The global gig economy: Towards a planetary labour market?”, *First Monday*, [Online], vol. 24, available at:

<https://firstmonday.org/ojs/index.php/fm/article/view/9913/7748> (Accessed 01 Feb 2024).

2. Harvey, D. (2011), “The enigma of capital and the crises of capitalism, available at: <http://surl.li/qbgfh> (Accessed 01 Feb 2024).

3. Harvey, D. (2001), “Globalization and the ‘spatial fix’”, *Geographische Revue*, vol. 2, pp. 23–30.

4. Sadowski, J. (2020), “The internet of landlords: Digital platforms and new mechanisms of rentier capitalism”, *Antipode*, vol. 52, no. 2, pp. 562–580.

5. Crain, M., Poster, W. and Cherry, M. (2016), *Invisible Labor. Hidden Work in the Contemporary World*. University of California Press, Oakland, US.

6. Huws, U. (2016), “Logged labour: a new paradigm of work organisation?”, *Work Organisation, Labour and Globalisation*, vol. 10, no. 1, pp. 7–26.

7. Lewin, A. Y. and Peeters, C. (2006), “Offshoring work: Business hype or the onset of fundamental transformation?”, *Long Range Planning*, vol. 39, pp. 221–239.

8. Graham, S. (1998), “The end of geography or the explosion of place? Conceptualizing space, place and information technology”, *Progress in Human Geography*, vol. 22, no. 2, pp. 165–185.

9. Friedman, T. (2005), *The world is flat: A brief history of the twenty-first century*, Farrar, Straus and Giroux, New York, US.

10. Liashenko, V.I. and Vyshnevskiy, O.S. (2018). *Tsyfrova modernizatsiia ekonomiky Ukrainy yak mozhlyvist proryvnoho rozvytku* [Digital modernization of Ukraine's economy as an opportunity for breakthrough development], In-t ekonomiky promyslovosti NAN Ukrainy, Kyiv, Ukraine.

11. Shlapak, A., Yatsenko, O., Ivashchenko, O., Zarytska, N. and Osadchuk, V. (2023), “Digital transformation of international trade in the context of global competition: technological innovations and investment priorities”, *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 6, no. 53, pp. 334–347.

12. Ivashchenko, O. and Reznikova, N. (2016), “The problem of economic development and growth in the context of overcoming global asymmetries”, *Bulletin of Odessa National University. Economy*, vol. 21, no. 1, pp. 55-58.

13. Reznikova, N., Ivashchenko, O. and Rubtsova, M. (2020), “Global problems as a subject of interdisciplinary studies in the focus of international economic security and sustainable development”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 7, pp. 24–31.

14. Reznikova, N. and Panchenko, V. (2022), *Minni polia mizhnarodnoi ekonomichnoi polityky: iak krainam ne vtratyty zdatnist' do rozvytku* [Minefields of international economic policy: how countries do not lose their ability to develop], Ahrar Media Hrup, Kyiv, Ukraine.

15. Reznikova, N. and Panchenko, V. (2023), *Reportazhi iz tsyvilizatsiinykh frontiv. Na peredovii mizhnarodnoi ekonomichnoi polityky* [Reports from civilizational fronts. At the forefront of international economic policy], Ahrar Media Hrup, Kyiv, Ukraine.

16. Lukianenko, O.D. and Niameshchuk, H.V. (2020), “The development of the platform economy in the global digital environment”, *International economic policy*, vol. 1-2, no. 32-33, pp. 27-49.

17. Lehdonvirta, V., Kässi, O., Hjorth, I., Barnard, H. and Graham, M. (2019), “The Global Platform Economy: A New Offshoring Institution Enabling Emerging-Economy Microproviders”, *Journal of Management*, vol. 45 (2), pp. 567-599.

18. Peck, J. (1989), “Reconceptualizing the local labour market: Space, segmentation and the state”, *Progress in Human Geography*, vol. 3, pp. 42–61.

19. Reznikova, N., Bulatova, O., Panchenko, V. and Ivashchenko, O. (2023), “Digital transformation of the labor market: the platform economy and new threats of inequality in the conditions of technoglobalism”, *Agrosvit*, vol. 18, pp. 33-42.

20. Heeks, R. (2017), “Digital economy and digital labour terminology: Making sense of the ‘gig economy’, ‘online labour’, ‘crowd work’, ‘microwork’, ‘platform labour’, etc.”, available at:

https://hummedia.manchester.ac.uk/institutes/gdi/publications/workingpapers/di/di_wp70.pdf (Accessed 01 Feb 2024).

21. Stephany, F., Kässi, O., Rani, U. and Lehdonvirta, V. (2021), “Online Labour Index 2020: New ways to measure the world’s remote freelancing market”, *Big Data & Society*, [Online], available at: <http://onlinelabourobservatory.org/oli-demand/> (Accessed 01 Feb 2024).

22. Rani, U. (2021), “The role of digital labour platforms in transforming the world of work”, available at: <https://rosalux-geneva.org/world-employment-and-social-outlook-2021-the-role-of-digital-labour-platforms-in-transforming-the-world-of-work/> (Accessed 01 Feb 2024).

23. World Economic Forum (2020), “The Promise of Platform Work: Understanding the Ecosystem”, available at: https://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Promise_of_Platform_Work.pdf (Accessed 01 Feb 2024).

Стаття надійшла до редакції 02.02.2024 р.